



Zeiles foto

## Mūža 70 gadus

Šogad, 4. jūlijā, sava mūža 71. gadskārtu sāk Tinistas titulārbīskaps Viņa Ekselence Jānis Cakuls.

Bīskapa mūžs sācies 1926. gadā dziļi ticīgā Rudzātu draudzes zemnieku ģimenē, kas Dievu godina ne tikai baznīcā, bet arī mājās, pie krusta u. tml., stingri ievērojot visas labās un tautas apziņā iekļautās reliģiskās prakses, tāpēc arī, kad nākamais bīskaps bērībā daudz slimo un ārstu zāles nenes cerētos panākumus, vecāki izlemj

zēnu 15.08. ņemt līdzī uz Aglonu.

Veselība tiešām uzlabojas, un turpmāk zēns šajos svētkos uz Aglonu tiek vest katru gadu. Savukārt viņš pats, mācīdamies Rudzātu pamatskolā, ļoti atsaucīgi uzņem visus prāvesta Antona Camaņa norādījumus ticības mācības stundās attiecībā uz atturību no alkoholisku dzērienu lietošanas un citiem dzīves pilnveidošanas jautājumiem, tāpēc turpmāk cenšas pat mājas alu nenogaršot. Jau no otrās klases viņš citīgi piekalpo baznīcā par ministrantu un dzīvo ar negrozāmu domu pašam kļūt par priesteri.

Arī viņa tālākā izglītošanās turpinās katoliskajā Aglonas ģimnāzijā, bet kara beigu posmā, 1944. gada rudenī, seko iesaukums padomju armijā un cīņas frontē, kur kaujā pie Berlīnes no smaga ievainojuma gandrīz zaudē dzīvību, tāpēc turpat uz vietas steidzīgi kādā šķūnī tiek operēts, tad trīs mēnešus ārstējas vairākās slimnīcās, kamēr var atgriezties mājās un vēl pēc sešiem mēnešiem skaitīties atbrīvots no armijas kā 3. grupas invalīds.

Kad rudenī izglītības turpināšanai viņš iestājas Preiļu vidusskolā, tur jau ir jūtama negatīva nostāja pret reliģiju, bet viņa ceļš katru rītu vīspirms ved uz baznīcu un līdzī nāk vēlētānās, kļūstot par priesteri, balstīt tos ticīgos, kuriem ateistiskā vara gribēs viņu ticību nolaupt.

Tādā noskaņojumā viņš 1946. gada rudenī iestājas vēl nesen

atjaunotajā un dažādiem valdības ierobežojumiem pakļautajā Rīgas Garīgajā seminārā. Jau 1949. gada 18. septembrī viņš tiek iesvētīts par priesteri, kaut vēl nav izņemta visa mācību programma. Tā turpmāk noteiktā laikā ir apgūstama blakus tiešajiem garīdznieka pienākumiem.

Pirmais uzdevums jaunpriesterim ir strādāt par vikāru Rīgas sv. Marijas Magdalēnas baznīcā, bet jau 1950. gada decembrī viņš kļūst šīs draudzes prāvests un šīnī postenī paliek pat zināmu laiku pēc iecelšanas bīskapa godā. Arī tagad šīnī baznīcā viņš vienmēr citīgi sēž biktskrēslā, saliek Sv. Mises upuri, uzrunā dievlūdžējus.

Un kā uzskaitīt visu, kas ar viņa gādību ir izdarīts šī dievnama un draudzes labā pat visnelabvēlīgākajos apstākļos, pildot draudzes prāvesta pienākumus? Vai minēt tikai baznīcas lielos remontus, mākslinieciskos sienu gleznojumus, sānu altāru izbūvi, vienmēr jaunos, skaislos procesijas karogus un citus liturģiskos piederumus, kā arī kuplo un labi apmācīto procesijas dalībnieku pulku, priekšzīmīgi sagatavotos altāra piekalpotājus, spēcīgo kori?

Bez tam prāvests jau kopš 1953. gada ir bijis kūrijas māju pārzinātājs, līdz 1979. gadam arī semināra biktstēvs un no 1961. gada ilggadīgs kūrijas notārs, reizē izpildot visus tehniskā darbinieka pienākumus un veicot lielu darbu Latvijas Baznīcas vēstures apzināšanā

un šo zināšanu nešanu tautā.

Zināšanas par savas dzimtenes Baznīcas pagātni nereti izskan arī viņa pārdomātajos sprediķos un līdz ar cita veida tematiku ir ietvertas publikācijās «Katōļu Dzēivē» un «Katōļu kalendārā». Viņam ir arī sevišķi nopelni pie šo izdevumu tapšanas.

Taču, kad, veidojoties lielāki politiskai brīvībai, Latvijā var sākt domāt par katolisko iespiesto vārdu, viņš kopā ar tagadējo arhibīskapu metropolitu Jāni Pujatu, mons. Zigfrīdu Nagli un toreiz vēl Vācijā dzīvojošo priesteri Antonu Smelteri cenšas izmantot visas iespējas, lai mūsu katoļi pēc daudzu gadu starplaika atkal varētu saņemt katoliskas grāmatas un periodiku. Bet arī lielās nebrīves gados viņš nav baidījies riska pavairot mašīnrakstā, vismaz dažos eksemplāros, viena vai otra autora toreiz sagatavotos darbus, lai kaut nedaudziem uzticamiem cilvēkiem būtu iespēja tos izlasīt. Tāpat šodien viņš degtin deg par jaunu grāmatu vai brošūru iespēšanas iespējām, nemaz nedomājot par savu personīgo līdzekļu taupīšanu ne iespēšanas izdevumiem, ne autoru atbalstam.

Ekselencē J. Cakuls grib būt vienīgi Dieva un tautas kalps, un mēs viņam jubilejas reizē sacīsim sirsniņu paldies par līdzšinējo uzupurēšanās pilno darbu, lūdzot vēl daudziem gadiem Dieva palīgu bīskapa darbiem savas tautas vidū.

JANIS BROKS